

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Цветан Георгиев Недков

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ с единствен кандидат доц. д-р Красимир Христов Андонов по професионално направление 8.4 - „Театрално и филмово изкуство“ и научна специалност „Кинознание, киноизкуства и телевизия“ („Фотография“), обнародван в ДВ, бр. 109 от 21. 12. 2021г.

1. Персонална характеристика на кандидата.

Доц. д-р Красимир Христов Андонов е единствен кандидат по обявения конкурс. От направената проверка по представените материали за конкурса нарушения в процедурата не са констатирани. Взети са под внимание и указанията, дадени в Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в професионално направление „Театрално и филмово изкуство“.

Участникът в конкурса е роден на 18 ноември 1971 год. Средното си образование завършва в Средно училище по полиграфия и фотография „Юлиус Фучик“ (1985-1990), спец. „Фотография“. Висше образование получава през 1990-95 в НАТФИЗ, спец. „Кино и телевизионно операторско майсторство“, магистър, с преподавател доц. Георги Карайорданов. Между 1993-97, също в НАТФИЗ, учи в специалност „Художествена и приложна фотография“, магистър, при доц. Румен Георгиев.

Освен като преподавател, Красимир Андонов работи и като филмов оператор и фотограф. Той е заснел пет пълнометражни филма и десетки документални. Носител е на наградата на Българската филмова академия за „Най-добра операторска работа“ за филма „Съдилището“ (2015), наградата „Best Cinematography“ на SEE Film Festival, Los Angeles (2015) за „Отрова за мишки“, специалната награда на фестивала „Златното око“ в Попово (2002).

Като фотограф Красимир Андонов е участвал в групови изложби в Канада (Отава), Китай (Кунминг), Сенегал (Дакар), Франция (Париж). Автор на самостоятелни изложби в България, Австрия и Полша.

Носител е на много награди от фотографски конкурси в България и в чужбина.

Член е на Асоциация на българските оператори (АБО), Съюз на българските филмови дейци, бил е и част от организацията Young Photographers United.

Като фотограф доц. Андонов е имал няколко самостоятелни изложби: 2015, Перпинян, Франция, представяне на серията “Самолети - паметници” на откриването на седмицата на фотографията в Перпинян; 2015, Виена, Дом “Витгенщайн”, изложба “Дневници на безкрая”; 2014, София, “Зала България”, изложба “Облачни дневници”; 2014, Смолян, “Зала на дейците на културата”, изложба “Светлина и култ”; 2012, София, зала “Credo Bonum”, изложба “Светлина и култ” .

Красимир Андонов е бил член на журито на кинофестивалите “Златна роза”, Варна (2015), и на Международния детски кинофестивал “NEXТ” в Одеса, Украйна, както и на изданията от 2018 и 2021 г на Националния фотографски конкурс за черно-бяла фотография “Анастас Карастоянов”, Самоков. Бил е куратор на студентската фотографска изложба “Изследване на светлина, форма и цвят” 2018, Варшава, Полша, както и на антологичната изложба “Проф. Румен Георгиев” през 2021; Координатор за България на изложбата за дигитално изкуство “Home&Window”, Тайван, 2021.

Доц. Красимир Андонов създава проекта за изследване на скално-изсечените археологически паметници с помощта на светлината - “Светлина и култ”.

Фотографиите на Андонов са публикувани в National Geographic и GEO.

Кандидатът се ползва с добро име между колегите и студентите и поддържа контакти със специалистите от практиката. Той е добре познат в кинематографските и фотографските среди, търсен и високо оценен автор. Доц. Красимир Андонов в момента е научен ръководител на двама докторанти от специалност “Фотография”. Гергана Дамянова е студент – II курс, II семестър, а Димитър Владимиров е студент - I курс, II семестър. Димитър Владимиров е назначен на половин щат като асистент на упражненията по “Фотография” за I курс на ФЕИ.

Красимир Андонов е член на Факултетния и Академичния съвет на НАТФИЗ. Член е и на групата “Стратегическо развитие” на Академията.

Красимир Андонов разработва учебните модули “Светлината в черно-бялата фотография” и “Светлината в цветната фотография”, които са част от бакалавърската степен по специалност “Фотография”.

Двата модула са базирани на практиката на автора като филмов оператор и фотограф. Той дефинира чрез тях по съвсем нов начин разбирането за основното изобразително средство на медията.

В рамките на разработената учебна програма се обръща внимание на всички технически аспекти на различните изкуствени и естествени светлинни източници и тяхната свързаност при използването им като художествени инструменти.

На база на докторската си теза, свързана с компютърно-манипулираната фотография, Красимир Андонов създава дисциплината “Компютърна постпродукция”, част от магистърската програма “Естетика на приложната фотография”.

В дисциплината се изследват съвременните процеси във фотографската медия - фотодокументализъм и манипулация, фотография и изкуствен интелект (изкуствени невронни мрежи), дистанционна фотография, фотография и социални мрежи, телефонът като продължение на идеята за незабележимост на фотографа, Google Street Maps- фотография и други.

Красимир Андонов работи за запазване на творческия и документален архива на преподаватели от специалност “Фотография” в НАТФИЗ.

Именно благодарение на него като куратор, през юни 2021 г., в галерия “ONE” - София, беше открита фотографската изложба “Проф. Румен Георгиев - РУМ”, в която бяха показани авторски копия на проф. Георгиев, както и на негови документи, свързани със създаването и развитието на спец. “Фотография” в НАТФИЗ.

В момента Андонов работи по селекция за фотографска изложба на доайен-професор Атанас Кънчев, а също и върху биографичен документален филм за този емблематичен преподавател в НАТФИЗ.

Красимир Андонов разработва уникален метод за заснемане на фотолуминесценцията на минералите в пещерите. Методът използва съчетание на съвременни технологични средства, приложени по специфично нов начин. Фотографиите от проекта “Магическата светлина

на пещерните минерали” (в съавторство с Алекс Самунджи и Оги Стоянов) са публикувани в списание National Geographic от юли 2021 г.

2. Количествена характеристика на научната продукция.

Като основен хабилитационен материал за участие в конкурса кандидатът е представил творби от две самостоятелни фотографски изложби и един документален филм. Те се приемат за оценка без изключение, тъй като в съдържанието им не се констатира тематично дублиране и връзка с публикациите по докторантския труд и първата хабилитация на кандидата. По вид, брой и обем тези публикации са както следва:

Красимир Андонов е представил снимките от две свои самостоятелни изложби: „Пенсионирани птици” и „Сватбите на Рибново”, както и документалния си филм „Отново съм тук” за алпиниста Боян Петров. Трите сегмента на хабилитационния му материал разкриват три различни страни от творческите търсения на Андонов.

Фотографската изложба “Пенсионирани птици” е имала премиера в рамките на Международните фотографски срещи, Пловдив – 2020 г.

Изложбата на Красимир Андонов е фотографски музей от бойни самолети, които са намерили вечен хангар на пиедестали по всички краища на България. Вписани като монументи в най-обикновена и неочаквана за погледа градска или селска среда, те са превърнали в атрактивна част от пейзажа. След промените през 1989 година много от бойните самолети бяха пенсионирани. Но вместо да бъдат нарязани и унищожени, над 200 изстребителя бяха превърнати в своеобразни паметници.

В този контекст цикълът „Пенсионирани птици” е една глобална метафора за живота, смъртта и паметта, разказана през празните тела на „пенсионирани” самолети, превърнати в паметници. Идеята за нетленната същност, затворена във вкаменена форма, е творческо търсене на смисъла на живота. Самолетите, които никога повече няма да видят небето, са поставени в рязък контраст с обикновените земни неща, поставени са там, където не принадлежат. Изолацията им от обичайния контекст ги превръща в съвсем различни обекти – те по различен начин отразяват светлината, често не хвърлят сянка, сякаш не съществуват.

Красимир Андонов е засилил метафоричния заряд, като е подчертал замисъла си и с избор на гледна точка. В едната част от подбраните фотографии самолетите са на земята, гледани от човешки ръст, съизмерени

с ежедневното. В друга част погледът на фотографа е отгоре, сякаш той е птицата, а бойните летателни апарати са елементи от пейзажа, незначителни и принизени.

Контрастът между предназначението и съдбата на бойните самолети е вътрешен конфликт във всяка от снимките. Полъхът от гордост, съхранена чрез превръщането им в паметници, е пометен от усещането за изоставеност, за преходност и тленност.

Това, което е било предвидено да всява страх, сега е гротеска, пародия на минало величие.

Цикълът „Сватбите на Рибново“ е част от изследванията на доц. д-р Красимир Андонов в Родопите, сред които е разработката на темата „Визуално изследване на поменалните влашки хора по Великден“ и самостоятелната изложба със заглавие „Сватбите на Рибново“.

Етнофотографията като жанр е изключително специфична, изисква много познания не само за майсторството на фотографа, но и антропологични и етнографски знания, които се трупат както на терен, така и с академични методи. За да се постигне ефектът на разбиране, на съпричастие и съпреживяване, творецът трябва да даде на зрителя повече от това, което може да се опише в кадъра. Красимир Андонов е съумял да разкаже история, да разгърне наратив в цикъла си за Рибново, като е съчетал планината и хората, цветовете и движението в поредица от снимки. Фокусът му е върху човешкото в пъстрия свят на една паралелна култура. Нишката, която свързва целия цикъл в едно, е съхранената невинност и близост до корена, изразена чрез визуална символика – почти във всяка снимка погледът е привлечен от чисто бял елемент – облак, риза, було...

В „Сватбите на Рибново“ погледът на оператора и на фотографа са се обединили – усещането във всеки отделен кадър и в цикъла в последователност е за филмова динамика, за вътрешно движение и развитие на историята.

„Една от най-силните и ярки страни на Красимир Андонов, като творец, е работата му със светлината. Той владее майсторството да създава картини на сцената, които да приковават вниманието на зрителя, от една страна, и да носят естетическа наслада, от друга. Защото Красимир Андонов много внимателно избира цветовата схема и светлинния баланс на всяка отделна картина, като по този начин умело успява да нарисува в сценичното

пространство различни светове: от нереални картини на съновидения до реално битово - житейски ситуации”, пише за него Маргарита Божилова-Андонова.

Филмът „Отново съм тук” имаше своята премиера на голям екран през декември 2021 г. От март 2022 г. филмът е включен в селекцията на стрийминг канала HBO Max. „Отново съм тук” проследява опита на алпиниста Боян Петров да изкачи връх Шиша Пангма в Хималаите, който се оказва и последният в кариерата му. Именно там 45-годишният Боян изчезва след 3 май 2018 г.

Само месец след като едва оцелява след блъсване от кола алпинистът, еколог, спелеолог и зоолог Боян Петров започва своето поредно възстановяване и дълга подготовка, за да довърши мечтата си – да изкачи всичките 14 осемхилядника. Без допълнителен кислород и три пъти преборил рак, Боян вече е изкачил 10 от тях. Сега е ред на световния гигант Еверест. За тази цел алпинистът стартира своето пътешествие, загрявайки с най-малкия сред 8-хилядниците - “джуджето” Шиша Пангма, номер 11 в неговия списък.

Неочакван обрат на съдбата води до изчезването на Боян само на метри под върха, което води до безпрецедентна междудържавна спасителна акция по въздух и земя между Непал, Китай и България. Лентата проследява възстановяването от катастрофата и пътя на Боян Петров към заветния Еверест.

От практиката си знам какви са трудностите при снимане на филм в екстремни планински условия. Природата е суров съучастник, който изисква изключително внимание. Маниерността е невъзможна в тази среда. Операторът трябва да бъде честен регистратор на реалността в екстремната красота на високопланинския терен, но същевременно да предаде всички допълнителни усещания, човещината, вярата и извисяването, без които никой не би оцелял. Красимир Андонов е успял да постигне дори неочаквани цели, минал е отвъд простичките, но изключително въздействащи обичайни трудности и е стигнал чрез визия до послание за висотата на човешкия дух, която надскача дори най-недостижимите планински върхове.

„Андонов е преодолел не само очакваните препятствия – напр. заради стремежа да се удържи в една светлотоналност целия филм. Той се е справил с трудностите, типични за заснемане на научно-популярен филм – снимане при екстремални условия, при минусови температури, в недрата

на пещери, снимане от прозореца на хеликоптер в движение, снимане при специфични рестрикции и т.н. Ценно и рядко срещано сред операторите е, че тук той до голяма степен е в идентични условия с персонажа си, т.е. възможно е максимално разбиране на преживяването му, на мотивите му и съответно максимално богатото им експониране чрез екранното художествено изразяване. Подходът му изгражда архетипното противопоставяне Мрак-Светлина, тъмнина-белота, подсъзнателно-съзнателно. Филмът обема Живота като случващото се между тези крайности, между тези предели – и буквално, и най-вече метафорично – Боян живее между тежките онкологични диагнози, преживяната автомобилна катастрофа - болезнените последствия от нея и победите в изкачването, в научната си сфера, в предаването нататък на смисленото съществуване, на упованието в личностните сили, в семейството, приятелите, а май и Съдбата.

Благодарение на Андонов филмът е лишен от излишната патетика, която е неминуема опасност при филми за подобни героични личности. Боян е заснет с всичките си недостатъци, но така че да са в сфуматото на вътрешната му красота - на неоспоримото излъчване на мъжко достойнство, чест, непреклонност. Липсва опит за възвисяване и оправдаване – точно както изисква честният подход към жанра”, пише кинокритичката Красимира Иванова за филма.

Работата на доц. д-р Красимир Андонов е приносна и допринася за развитието на фотографията и филмовото изкуство у нас.

Общата ми оценка по критериите и показателите за учебната, творческата и научноизследователската дейност показва, че доц. д-р Красимир Христов Андонов отговаря изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 8.4 - „Театрално и филмово изкуство“ и научна специалност „Кинознание, киноизкуства и телевизия“ („Фотография“).

04. 05. 2022 г.
гр. София

проф. д-р Цветан Недков